

Zitting 1976–1977

11 270

Vervanging van de Wet van 27 april 1884, Stb. 96, tot regeling van het Staatstoezicht op krankzinnigen (Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen)

Nr. 9

GEWIJZIGD ONTWERP VAN WET

Wij Juliana, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is de wet van 27 april 1884, Stb. 96, tot regeling van het Staatstoezicht op Krankzinnigen door een nieuwe wet te vervangen en de nieuwe wet, gezien de in het algemeen op het gebied van de zorg voor de volksgezondheid bestaande regelingen, in hoofdzaak betrekking te doen hebben op personen, lijdende aan gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van de geestvermogens, die op grond van een rechterlijke uitspraak in een psychiatrisch ziekenhuis worden opgenomen;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

HOOFDSTUK I

Algemeen

Artikel 1. 1. Deze wet verstaat onder:

- a. Onze Minister: Onze Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne;
- b. hoofdinspecteur: de geneeskundige hoofdinspecteur voor de geestelijke volksgezondheid;
- c. inspecteur: de bevoegde geneeskundige inspecteur voor de geestelijke volksgezondheid;
- d. psychiatrisch ziekenhuis: een ziekenhuis, of de afdeling van een ziekenhuis, bestemd voor en toegerust tot het opnemen van personen voor het ondergaan van een onderzoek of een behandeling in verband met een gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van de geestvermogens;
- e. psychiater: een arts, hier te lande bevoegd tot de uitoefening van het specialisme psychiatrie;
- f. instelling: een rechtspersoonlijkheid bezittende vereniging, stichting of instelling, welke zich blijkens haar statuten of reglementen toelegt op het be-

vorderen van de psycho-sociale preventie en de sociaal-psychiatrische zorg ten behoeve van personen lijdende aan gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van de geestvermogens.

2. Voor de toepassing van deze wet wordt onder «geneesheer-directeur» mede verstaan de arts die, hoewel geen directeursfunctie bekledende, verantwoordelijk is voor de opnemings- en het ontslag uit het psychiatrisch ziekenhuis en die belast is met de zorg voor de medische gang van zaken.

3. Voor de toepassing van deze wet wordt onder «rechter» verstaan de enkelvoudige kamer van een arrondissementsrechtbank, als bedoeld in artikel 49, tweede lid, van de Wet op de Rechterlijke Organisatie, met dien verstande echter dat voor de behandeling van zaken met betrekking tot minderjarige personen, lijdende aan gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van de geestvermogens, onder «rechter» wordt verstaan de enkelvoudige kamer bedoeld in artikel 58a, eerste en tweede lid, van die wet.

4. Wij kunnen bij algemene maatregel van bestuur regelen stellen, met inachtneming waarvan woningen, waarin personen lijdende aan gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van de geestvermogens worden opgenomen, als deel van een psychiatrisch ziekenhuis kunnen worden beschouwd.

Artikel 2. Voor de uitvoering van het bij of krachtens deze wet bepaalde, voor zover van toepassing op personen lijdende aan gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van de geestvermogens ten aanzien van wie krachtens enige andere wettelijke regeling Onze Minister van Justitie mede verantwoordelijkheid draagt, handelt Onze Minister in overeenstemming met Onze Minister van Justitie.

HOOFDSTUK II

Rechterlijke machtigingen

§ 1. *Voorlopige machtiging*

Artikel 3. 1. Wanneer iemand tengevolge van een gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis zijner geestvermogens gevaarlijk is voor zichzelf, voor anderen of voor de algemene veiligheid van personen of goederen, maar niet blijkt geeft van de nodige bereidheid zich in een psychiatrisch ziekenhuis te doen opnemen, is de niet van tafel en bed gescheiden echtgenoot, iedere meerderjarige bloedverwant in de rechte lijn en die in de zijlijn tot de derde graad inbegrepen alsmede de voogd of de curator van de patiënt bevoegd, de officier van justitie bij de rechtbank, in het arrondissement waarvan de woon- of verblijfplaats van de patiënt is gelegen, schriftelijk te verzoeken bij de rechter een vordering in te stellen tot het verlenen van een voorlopige machtiging om de patiënt in een psychiatrisch ziekenhuis te doen opnemen.

2. Het eerste lid is, ook al geeft de patiënt blijkt van de nodige bereidheid zich in een psychiatrisch ziekenhuis te doen opnemen, van toepassing op minderjarigen, ten aanzien van wie door de wettelijke vertegenwoordiger en op onder curatele gestelde personen, ten aanzien van wie door de curator geen blijkt wordt gegeven van bereidheid om de patiënt in een psychiatrisch ziekenhuis te doen opnemen.

Artikel 4. 1. Bij een verzoek, bedoeld in artikel 3, moet worden overgelegd een ten hoogste zeven dagen vóór het verzoek opgemaakte, ondertekende en met redenen omklede verklaring van een arts, hier te lande bevoegd om de geneeskunst uit te oefenen. Indien de arts die de verklaring afgeeft geen psychiater is, pleegt hij tevoren overleg met een psychiater. Is de arts die de verklaring afgeeft niet de huisarts van de patiënt, dan pleegt hij, zo mogelijk, tevoren overleg met deze huisarts.

2. Uit de verklaring moet blijken, dat de persoon wiens plaatsing wordt verzocht lijdende is aan gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis zijner geestvermogens, waardoor hij gevaarlijk is voor zichzelf, voor anderen of voor de algemene veiligheid van personen of goederen. De arts die ingevolge één van de laatste twee volzinnen van het eerste lid vóór het afgeven van de verklaring overleg heeft gepleegd, vermeldt in de verklaring de naam van degene met wie hij overleg heeft gepleegd en ook de resultaten van dat overleg.

3. Indien de patiënt minderjarig is moet tevens worden overgelegd een uittreksel uit het in artikel 244 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek bedoelde register, of een verklaring van de griffier van het kantongerecht dat ten aanzien van de minderjarige het register geen gegevens bevat.

4. Indien de patiënt onder curatele is gesteld moet tevens worden overgelegd een uittreksel uit het in artikel 391 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek bedoelde register.

Artikel 5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur, vast te stellen op de voordracht van Onze Minister in overeenstemming met Onze Minister van Justitie, worden nadere voorschriften gegeven ten aanzien van het verzoekschrift, bedoeld in artikel 3, en de geneeskundige verklaring, bedoeld in artikel 4.

Artikel 6. 1. De officier van justitie is verplicht aan het verzoek, bedoeld in artikel 3, te voldoen, tenzij hij het verzoek kennelijk ongegrond acht.

2. Bij ontstentenis van de in artikel 3, eerste lid, vermelde personen, of wanneer deze personen nalaten een verzoek als in die bepaling bedoeld te doen, stelt de officier van justitie zonder daaraan voorafgaand verzoek bij de rechter een vordering in tot het verlenen van een voorlopige machtiging. Artikel 4 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 7. 1. Alvorens op de vordering te beschikken hoort de rechter de persoon wiens plaatsing is gevorderd. Zo deze buiten staat is zich naar de rechtbank te begeven zal, tenzij hij niet in Nederland verblijft, het horen te zijner verblijfplaats geschieden. Wanneer hij in een psychiatrisch ziekenhuis verblijft wordt de rechter, vergezeld van de griffier, in de gelegenheid gesteld de patiënt aldaar te horen.

2. De rechter voegt aan de patiënt op diens verzoek of op verzoek van diens wettelijke vertegenwoordiger een raadsman toe; hij kan ambthalt aan de patiënt een raadsman toevoegen. Bij de mededeling van het tijdstip van het horen wordt de patiënt op dit voorschrift opmerkzaam gemaakt. De artikelen 38, 39, 45–49 en 50, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering zijn overeenkomstige toepassing.

3. De rechter doet zich, zo mogelijk, voorlichten:

- a. door degene, die het verzoek, bedoeld in artikel 3, heeft ingediend;
- b. door de niet van tafel en bed gescheiden echtgenoot van de patiënt;
- c. door de wettelijke vertegenwoordiger van de minderjarige patiënt;
- d. indien het een ongehuwde meerderjarige of een van tafel en bed gescheiden persoon betreft door degene die de patiënt verzorgt en, zo die niet is een bloedverwant, als bedoeld in artikel 3, tevens door één van de in dat artikel bedoelde personen die niet het verzoek, bedoeld in dat artikel, heeft ingediend;
- e. door de curator.

4. De rechter is bevoegd getuigen en deskundigen op te roepen.

5. Indien de rechter dit gewenst oordeelt kan hij degene, die het verzoek, bedoeld in artikel 3, heeft ingediend, verplichten te verschijnen. Artikel 445 van het Wetboek van Strafrecht is van overeenkomstige toepassing.

6. De rechter beslist zo spoedig mogelijk, in hoogste aanleg. De griffier zendt een afschrift van de beschikking aan de raadsman van de patiënt en indien de zaak aanhangig is gemaakt op verzoek van één der in artikel 3, eerste lid, bedoelde personen, ook aan deze.

7. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur, vast te stellen op de voordracht van Onze Minister van Justitie, worden regels gegeven, op de voet waarvan vergoedingen worden toegekend aan getuigen en deskundigen, opgeroepen op grond van het derde lid en aan personen, gehoord op grond van het tweede lid.

Artikel 8. 1. Indien de rechter de zaak ongeschikt acht voor behandeling door een enkelvoudige kamer verwijst hij de zaak onverwijld naar de meer-
voudige kamer.

2. Artikel 7 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 9. 1. De voorlopige machtiging kan niet meer ten uitvoer worden gelegd wanneer meer dan twee weken na haar dagtekening zijn verlopen.

2. Indien in de eerste week na de dagtekening van de voorlopige machtiging ten gevolge van plaatsgebrek in psychiatrische ziekenhuizen nog niet tot opneming kon worden overgegaan, kan degene die het verzoek, bedoeld in artikel 3, eerste lid, heeft gedaan of de officier van justitie die op grond van artikel 6 de voorlopige machtiging heeft gevorderd, zich in verbinding stellen met de inspecteur. De inspecteur verleent zo nodig bemiddeling ter bespoediging van de opneming.

3. De voorlopige machtiging heeft een geldigheidsduur van vier weken na de dag waarop de patiënt in een psychiatrisch ziekenhuis is opgenomen. Indien voor het einde van deze geldigheidsduur een machtiging tot voortgezet verblijf is gevraagd, kan de rechter tot wie de vordering is gericht de geldigheidsduur van de voorlopige machtiging ambtshalve met ten hoogste twee weken verlengen.

Artikel 10. De geneesheer-directeur van het psychiatrisch ziekenhuis, waarin de patiënt is opgenomen, doet van deze opneming zo spoedig mogelijk mededeling aan de griffier van de rechtbank van het in artikel 3, eerste lid, bedoelde arrondissement.

Artikel 11. 1. Na ontvangst van de in artikel 10 bedoelde mededeling, zendt de griffier een afschrift van de beschikking aan de persoon, ten aanzien van wie de voorlopige machtiging is verleend. Wanneer de patiënt minderjarig is, wordt het afschrift van de beschikking gezonden aan de wettelijke vertegenwoordiger.

2. Aan de burgemeester van de laatste woon- of verblijfplaats van de patiënt, aan de inspecteur en aan de officier van justitie in wier ressort het psychiatrisch ziekenhuis is gelegen, aan de arts die de in artikel 4 bedoelde verklaring heeft afgegeven en – zo dit niet is de huisarts van de patiënt – aan die huisarts, zendt de griffier eveneens een afschrift van de beschikking, onder mededeling van het psychiatrisch ziekenhuis, waarin de patiënt is opgenomen.

3. De burgemeester geeft van het verlenen van de voorlopige machtiging en van het psychiatrisch ziekenhuis, waarin de patiënt is opgenomen onverwijld kennis aan:

a. de niet van tafel en bed gescheiden echtgenoot van de patiënt;

b. de wettelijke vertegenwoordiger van de minderjarige patiënt;

c. degene door wie de patiënt voor de opneming in het ziekenhuis werd verzorgd en, zo die niet is een bloedverwant als bedoeld in artikel 3, tevens aan één dezer personen, zo mogelijk degene die de patiënt het naast verwant is, indien het een ongehuwde meerderjarige of een van tafel en bed gescheiden persoon betreft;

d. de curator;

e. de raad voor de kindbescherming, in wiens ressort de minderjarige patiënt voor de opneming in het psychiatrisch ziekenhuis werd verzorgd en opgevoed en de instelling, waarmede de patiënt voor de opneming in contact stond.

4. De in het derde lid bedoelde kennisgeving behoeft niet te geschieden aan degene die het verzoek, bedoeld in artikel 3, heeft ingediend.

Artikel 12. 1. Een afschrift van de geneeskundige verklaring, bedoeld in het eerste lid van artikel 4, wordt door de griffier onverwijld na ontvangst van de mededeling, bedoeld in artikel 10, toegezonden aan de geneesheer-directeur van het psychiatrisch ziekenhuis, de inspecteur in wiens ressort het psychiatrisch ziekenhuis is gelegen en, zo deze verklaring door een andere arts is afgegeven, tevens aan de psychiater die de patiënt voor de opnemering behandelde en aan de huisarts van de patiënt.

2. Aan de geneesheer-directeur en aan de arts aan wiens zorg de patiënt is toevertrouwd geeft de griffier desgevraagd nadere inlichtingen omtrent hetgeen de rechter bij de behandeling van de vordering tot voorlichting heeft gediend.

§ 2. *Machtiging tot voortgezet verblijf*

Artikel 13. 1. Indien een patiënt, die ingevolge een voorlopige machtiging in een psychiatrisch ziekenhuis is opgenomen, naar het oordeel van de geneesheer-directeur ook na verloop van de geldigheidsduur van de voorlopige machtiging ten gevolge van gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis zijner geestvermogens gevaarlijk voor zichzelf, voor anderen of voor de algemene veiligheid van personen of goederen zal zijn en niet is gebleken van de nodige bereidheid tot voortzetting van het verblijf in het psychiatrisch ziekenhuis, doet de geneesheer-directeur daarvan zo spoedig mogelijk, doch in ieder geval tenminste vijf dagen voor het einde van de geldigheidsduur van de voorlopige machtiging, mededeling aan de in artikel 11, derde lid, bedoelde personen en instellingen.

2. Aan de inspecteur en de officier van justitie in wier ressort het psychiatrisch ziekenhuis is gelegen, aan de arts die de geneeskundige verklaring, bedoeld in artikel 4, eerste lid, afgaf en – zo deze niet was de huisarts van de patiënt – aan deze huisarts alsmede aan degene op wiens verzoek de voorlopige machtiging werd gevorderd, zendt de geneesheer-directeur gelijktijdig dezelfde mededeling, onder bijvoeging van een schriftelijke verklaring, waarin de gronden worden aangegeven die tot het oordeel hebben geleid.

Artikel 14. Indien niet is gebleken van de nodige bereidheid tot voortzetting van het verblijf in het psychiatrisch ziekenhuis wordt vóór het einde van de geldigheidsduur van de voorlopige machtiging een machtiging tot voortgezet verblijf gevraagd aan de rechter van de plaats, waar de patiënt in een psychiatrisch ziekenhuis verblijft. De artikelen 3 tot en met 8, 11 en 12, tweede lid, zijn van overeenkomstige toepassing met dien verstande, dat

- de mededeling en verklaring bedoeld in artikel 13, tweede lid, in de plaats treden van de verklaring bedoeld in artikel 4, eerste lid;
- de rechter, gezien de mededeling en verklaring bedoeld in artikel 13, tweede lid, en hetgeen bij de behandeling van de op grond daarvan tot hem gerichte vordering blijkt in samenhang met hetgeen is gebleken bij de behandeling van de vordering tot het verlenen van de voorlopige machtiging kan afzien van het opnieuw horen van de patiënt.

Artikel 15. 1. Indien naar het oordeel van de geneesheer-directeur een patiënt, die in een psychiatrisch ziekenhuis verblijft op grond van een machtiging tot voortgezet verblijf of van een rechterlijke uitspraak, als bedoeld in artikel 37, tweede lid, van het Wetboek van Strafrecht, niet gepaard aan een terbeschikking van de regering stelling op grond van het derde lid van artikel 37, ook na het einde van de termijn waarvoor de machtiging of de uitspraak van de strafrechter van kracht is, gevaarlijk voor zichzelf, voor anderen of voor de algemene veiligheid van personen of goederen zal zijn en niet is gebleken van de nodige bereidheid tot voortzetting van het verblijf in het psychiatrisch ziekenhuis, is artikel 13 van overeenkomstige toepassing, met

dien verstande dat de mededeling wordt gedaan en de verklaring wordt afgegeven niet eerder dan acht weken en niet later dan zes weken voor het einde van de geldigheidsduur van de lopende machtiging of uitspraak van de strafrechter.

2. Uiterlijk vier weken, doch niet eerder dan zes weken voor het verlopen van de termijn waarvoor eerder machtiging is verleend of van de termijn waarvoor de uitspraak van de strafrechter van kracht is, kan een machtiging tot voortgezet verblijf worden gevraagd. De artikelen 3 tot en met 6, 7, met uitzondering van de eerste volzin van het zesde lid, 8, 11 en 12, tweede lid, zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de mededeling en verklaring bedoeld in artikel 13, tweede lid, in de plaats treden van de verklaring bedoeld in artikel 4, eerste lid.

Artikel 16. 1. Indien een patiënt, die in een psychiatrisch ziekenhuis verblijft zonder dat daarvoor een voorlopige machtiging of machtiging nodig was, blijk geeft het verblijf in het psychiatrisch ziekenhuis te willen beëindigen, en hij naar het oordeel van de geneesheer-directeur tengevolge van gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van zijn geestvermogens gevaarlijk is voor zichzelf, voor anderen of voor de algemene veiligheid van personen of goederen, doet de geneesheer-directeur hiervan onverwijld mededeling aan de in artikel 11, derde lid, bedoelde personen en instellingen.

2. Aan de inspecteur en de officier van justitie, in wier ressort het psychiatrisch ziekenhuis is gelegen, en aan de huisarts van de patiënt zendt de geneesheer-directeur gelijktijdig dezelfde mededeling, onder bijvoeging van een schriftelijke verklaring, waarin de gronden worden aangegeven die tot het oordeel hebben geleid.

3. Zo spoedig mogelijk wordt een machtiging tot voortgezet verblijf gevraagd aan de rechter van de plaats waar de patiënt in een psychiatrisch ziekenhuis verblijft. De artikelen 3 tot en met 6, 7 met uitzondering van de eerste volzin van het zesde lid, 8, 11 en 12, tweede lid, zijn van overeenkomstige toepassing met dien verstande, dat de mededeling en verklaring bedoeld in het tweede lid in de plaats treden van de verklaring bedoeld in artikel 4, eerste lid.

4. In afwachting van een beslissing op de vordering kan het verblijf van de patiënt in het psychiatrisch ziekenhuis worden voortgezet. De artikelen 18, eerste lid, 20 en 22 zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de mededeling en verklaring bedoeld in het tweede lid in de plaats treden van de verklaring bedoeld in het eerste lid van artikel 19.

5. Het eerste lid is ook van toepassing op minderjarige patiënten, wanneer de wettelijke vertegenwoordiger en op onder curatele gestelde patiënten wanneer de curator het verblijf van de patiënt in het psychiatrisch ziekenhuis willen doen beëindigen.

6. Het eerste lid is niet van toepassing op de in artikel 3 bedoelde patiënten.

Artikel 17. 1. Een machtiging tot voortgezet verblijf wordt gegeven voor de duur van één jaar na haar dagtekening, met dien verstande, dat een machtiging tot voortgezet verblijf die zal gaan gelden in aansluiting aan een voorlopige machtiging tot opnemning in een psychiatrisch ziekenhuis, een geldigheidsduur heeft van 6 maanden.

2. De rechter beslist zo spoedig mogelijk; de beschikking is bij voorraad uitvoerbaar.

3. Tegen de beschikking op de vordering bedoeld in artikel 15, tweede lid, en in artikel 16, derde lid, kunnen degene die het verzoek tot het instellen van de vordering bedoeld in die artikelen heeft ingediend, de officier van justitie die de vordering heeft ingesteld, en de patiënt binnen veertien dagen na de dagtekening van de beschikking, beroep instellen bij het gerechtshof te Arnhem.

4. De griffier draagt zorg, dat bij de toezending van een afschrift van de beschikking aan de patiënt en aan degene die het verzoek tot het instellen van de vordering heeft ingediend, mededeling wordt gedaan van het rechtsmiddel dat tegen de beschikking open staat en van de termijn binnen welke dat rechtsmiddel kan worden aangewend. Na van de griffier van het gerechtshof een kennisgeving te hebben ontvangen dat beroep is ingesteld, zendt hij de op de beschikking betrekking hebbende stukken aan het gerechtshof.

5. De voorzitter van het gerechtshof is tot toevoeging van een raadsman bevoegd. Het tweede lid van artikel 7 is van overeenkomstige toepassing.

6. Ingeval het gerechtshof een onderzoek door deskundigen beveelt, kunnen de kosten van dat onderzoek ten laste worden gebracht van degene die het beroep heeft ingesteld wanneer het beroep ongegrond wordt verklaard. Zo nodig kunnen deze kosten door de griffier worden teruggevorderd op de wijze, ten aanzien van de invordering van rechten en verschotten in burgerlijke zaken bepaald.

7. Wordt de beschikking op de vordering onherroepelijk na de dag waarop de voorafgaande machtiging door tijdsverloop zou zijn vervallen indien geen zodanige vordering zou zijn ingediend, dan gaat de termijn van de te verlenen machtiging tot voortgezet verblijf op die dag in, in afwijking van het bepaalde in het eerste lid.

§ 3. *Spoedopneming*

Artikel 18. 1. Wanneer iemand gevaarlijk is voor zichzelf, voor anderen of voor de algemene veiligheid van personen of goederen en een ernstig vermoeden bestaat dat dit een gevolg is van gebrekkige ontwikkeling of zielelijke stoornis zijner geestvermogens, en wanneer het gevaar zo onmiddellijk dreigend is dat een beschikking op een vordering tot het verlenen van een voorlopige machtiging niet kan worden afgewacht, kan de burgemeester van de gemeente, waar deze persoon zich bevindt, hem in afwachting van een voorlopige machtiging onverwijld doen opnemen in een psychiatrisch ziekenhuis.

2. Het ten uitvoer leggen van een krachtens het eerste lid genomen beschikking draagt de burgemeester op aan een of meer personen met kennis, zo mogelijk, van de zorg voor geestelijk gestoorden. Deze kunnen daartoe elke plaats betreden waar de op te nemen persoon zich bevindt. In een woning, waarvan de toegang door de bewoner wordt geweigerd treden zij niet binnen dan op een hun door de officier van justitie zo nodig telefonisch gegeven bijzondere last. De officier van justitie stuurt onverwijld een schriftelijke bevestiging van een telefonisch gegeven last aan de burgemeester.

3. De door de burgemeester aangewezen personen kunnen zich doen vergezellen door een of meer ambtenaren van rijks- of gemeentepolitie. Bij het binnentreden in een woning, waarvan de toegang door de bewoner wordt geweigerd, moet een ambtenaar van rijks- of gemeentepolitie aanwezig zijn, die van het binnentreden proces-verbaal opmaakt. Een afschrift van het proces-verbaal wordt binnen tweemaal vierentwintig uur gezonden aan degene, wiens woning is binnentreden.

Artikel 19. 1. De burgemeester vraagt vooraf aan een psychiater of, zo dat niet mogelijk is, aan een niet in het specialisme psychiatrie gespecialiseerde geneeskundige, hier te lande bevoegd om de geneeskunst uit te oefenen, een verklaring dat het in artikel 18 bedoelde vermoeden bestaat. Is de arts die de verklaring afgeeft niet de psychiater bij wie de patiënt onder behandeling is of diens huisarts, dan pleegt hij zo mogelijk tevoren overleg met de behandelende psychiater of die huisarts. Hij vermeldt in de verklaring de naam van de arts met wie hij overleg heeft gepleegd en ook de resultaten van dat overleg.

2. Indien het in artikel 18 bedoelde gevaar zo onmiddellijk dreigend is dat de tijd ontbreekt voor het afgeven van een schriftelijke verklaring, kan de verklaring mondeling of telefonisch worden gegeven. Een schriftelijke verklaring wordt zo spoedig mogelijk daarna aan de burgemeester gezonden.

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur, vast te stellen op de voordracht van Onze Minister van Justitie, worden nadere voorschriften gegeven ten aanzien van de geneeskundige verklaring, bedoeld in de voorgaande leden.

Artikel 20. 1. De burgemeester legt de in artikel 18 bedoelde beschikking zo spoedig mogelijk schriftelijk vast.

2. Bij deze schriftelijke beschikking tekent de burgemeester zo spoedig mogelijk de later ontvangen gegevens aan en de toepassing, voor zover nodig, van de overige artikelen van deze paragraaf.

3. De schriftelijke beschikking, de in artikel 19 bedoelde geneeskundige verklaring en – indien artikel 18, tweede lid, is toegepast – de schriftelijke bevestiging van de ingevolge die bepaling gegeven last en een afschrift van het opgemaakte proces-verbaal, worden gedurende tenminste vijf jaren ter gemeentesecretarie bewaard. De in de loop van deze termijn ontvangen stukken betreffende deze patiënt worden daarbij gevoegd.

4. Is de beschikking niet ten uitvoer gelegd, dan wordt daarop de reden van niet-tenuitvoerlegging aangetekend. Het derde lid is van toepassing.

5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur, vast te stellen op de voordracht van Onze Minister in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken, worden nadere voorschriften gegeven met betrekking tot de schriftelijke beschikking, bedoeld in het eerste lid, en de wijze van bewaring van de in dit artikel bedoelde stukken.

Artikel 21. Is de opneming in een psychiatrisch ziekenhuis niet aanstonds mogelijk, dan neemt de burgemeester, in overleg met de inspecteur, in wiens ressort zijn gemeente is gelegen, de nodige maatregelen om onverwijld de opneming in een ander ziekenhuis te doen bewerkstelligen. In dat geval wordt door de burgemeester, in overleg met de inspecteur, zorg gedragen voor overbrenging naar een psychiatrisch ziekenhuis zodra dit mogelijk is.

Artikel 22. 1. De burgemeester draagt zorg dat onverwijld de inspecteur en de officier van justitie, in wier ressort zijn gemeente is gelegen, van de getroffen maatregel telefonisch of mondeling op de hoogte worden gesteld.

2. Zo spoedig mogelijk zendt de burgemeester aan de in het eerste lid bedoelde functionarissen een afschrift van de in artikel 20, eerste lid, bedoelde beschikking en van de in artikel 19 bedoelde geneeskundige verklaring. Indien de betrokken persoon na het tijdstip van de telefonische of mondelinge mededeling wordt opgenomen in of overgeplaatst naar een psychiatrisch of ander ziekenhuis in het ressort van een andere inspecteur of een andere officier van justitie, dan worden afschriften van de beschikking en de geneeskundige verklaring toegezonden aan die inspecteur en aan die officier van justitie. Hiervan wordt kennis gegeven aan de eerstbedoelde inspecteur en officier van justitie.

3. Bij eerste opneming en na overplaatsing geeft de burgemeester daarvan kennis aan de in artikel 11, derde lid, bedoelde personen en instellingen, onder mededeling van het psychiatrisch of ander ziekenhuis, waarin de patiënt verblijft.

Artikel 23. Aan de geneesheer-directeur van het psychiatrisch ziekenhuis of het andere ziekenhuis, waarin de persoon is opgenomen, zendt de burgemeester zo spoedig mogelijk na de opneming een afschrift van de in artikel 19 bedoelde geneeskundige verklaring.

Artikel 24. 1. De officier van justitie stelt onverwijld na ontvangst van de in artikel 22, eerste lid, bedoelde mededeling een vordering in als bedoeld in artikel 6, tweede lid.

2. De beschikking van de burgemeester, bedoeld in artikel 20, eerste lid, en de in artikel 19 bedoelde geneeskundige verklaring treden in de plaats van de verklaring bedoeld in artikel 4, eerste lid, en afschriften daarvan worden door de officier van justitie bij de vordering overgelegd of, zo nodig, nagezonden zodra hij deze heeft ontvangen.

3. Wanneer de persoon na de vordering van de officier van justitie is overgebracht naar een psychiatrisch ziekenhuis in een ander arrondissement, dan kan de rechter verwijzing van de behandeling van de vordering naar de rechter van dat arrondissement bevelen.

HOOFDSTUK III

Voorschriften voor psychiatrische ziekenhuizen

§ 1. *Regelen met betrekking tot beperking in de uitoefening van de rechten van de patiënt met betrekking tot verlof*

Artikel 25. 1. Niet dan met inachtneming van de in dit artikel aangegeven grenzen kunnen aan een in een psychiatrisch ziekenhuis verblijvende patiënt door de behandelende arts beperkingen worden opgelegd in de uitoefening van het recht:

- op vrije briefwisseling;
- tot het ontvangen van bezoek, dat volgens de daarvoor in het psychiatrisch ziekenhuis geldende regeling van bezoeken bestaat;
- op bewegingsvrijheid binnen het psychiatrisch ziekenhuis en naaste omgeving, die volgens de daarvoor in het psychiatrisch ziekenhuis geldende regeling bestaat.

2. Beperkingen, als in het eerste lid bedoeld, kunnen worden opgelegd voor zover dit nodig is:

- als onderdeel van de geneeskundige behandeling in het belang van de gezondheidstoestand van de patiënt;
- om te voorkomen, dat de patiënt als gevolg van de gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van zijn geestvermogens strafbare feiten zou plegen;
- ter bescherming van de rechten en vrijheden van anderen;
- ter handhaving van de orde in het psychiatrisch ziekenhuis op basis van de daarvoor in dat ziekenhuis geldende regeling.

3. De beperking van het recht op vrije briefwisseling mag geen betrekking hebben op de briefwisseling met het bestuur van het ziekenhuis, met de hoofdinspecteur, de inspecteur, het Medisch Tuchtcollege, justitiële autoriteiten en de raadsman van de patiënt, noch op het indienen van verzoeken, als bedoeld in artikel 8 van de Grondwet.

4. De beperking van het recht bezoek te ontvangen mag geen betrekking hebben op bezoek van de hoofdinspecteur, de inspecteur, de justitiële autoriteiten en de raadsman van de patiënt.

Artikel 26. 1. De patiënt en ieder der in artikel 11, derde lid, bedoelde personen en instellingen kan tegen een beslissing, als bedoeld in artikel 25, schriftelijk bezwaar maken bij het bestuur van het psychiatrisch ziekenhuis. Indiening van het bezwaarschrift schorst niet de beslissing waartegen het is gericht.

2. Het bestuur behoeft een klacht niet in behandeling te nemen, indien een gelijke klacht nog in behandeling is of de rechter binnen de termijn van de voor opnemingsgeldende rechterlijke uitspraak reeds een zodanige klacht als ongegrond heeft afgewezen en de omstandigheden zich sedertdien niet hebben gewijzigd.

3. Het bestuur geeft binnen drie weken na ontvangst van de klacht van zijn beslissing daarop of van het niet in behandeling nemen daarvan op grond van het bepaalde in het tweede lid, kennis aan de klager, de behandelende arts, de geneesheer-directeur en de inspecteur.

4. Indien het bestuur de klager niet ontvankelijk of de klacht ongegrond acht en indien de geneesheer-directeur de beslissing van de behandelende arts bevestigt niettegenstaande het bestuur de klacht gegrond heeft verklaard, vordert de officier van justitie de beslissing van de rechter wanneer hem door de klager wordt toegezonden afschrift van de klacht en van de beslissing van het bestuur of van de mededeling van het bestuur, dat het de klacht niet in behandeling neemt.

5. De officier van justitie behoeft de beslissing van de rechter niet te vorderen, wanneer een gelijke klacht nog in behandeling is of de rechter binnen de termijn van de voor opnemingsgeldende rechterlijke uitspraak reeds een zodanige klacht als ongegrond heeft afgewezen en de omstandigheden zich sedertdien niet hebben gewijzigd. Evenmin behoeft de officier van justitie de beslissing van de rechter te vorderen, wanneer hij de klacht kennelijk ongegrond of de klager kennelijk niet ontvankelijk acht.

6. De artikelen 7, met uitzondering van de tweede volzin van het zesde lid, en 8 zijn van overeenkomstige toepassing. De griffier zendt zo spoedig mogelijk een afschrift van de beschikking aan de klager, de patiënt, zo deze niet is de klager, de geneesheer-directeur, het bestuur en aan de inspecteur.

Artikel 27. 1. Indien de gevaarlijkheid van de patiënt voor zichzelf, voor anderen en voor de algemene veiligheid van personen en goederen zover is verminderd dat in overweging kan worden genomen hem tijdelijk in de maatschappij te doen terugkeren, kan de geneesheer-directeur, voor zover dit in het belang van de patiënt gewenst is, hem verlof geven het psychiatrisch ziekenhuis te verlaten voor een daarbij aan te geven periode. Per kalenderjaar mag verlof worden gegeven voor ten hoogste vier weken, verdeeld over twee weken of meer periodes. Zo mogelijk en nodig wordt tevoren overleg gepleegd met de in artikel 11, derde lid, bedoelde personen en instellingen. Wanneer de patiënt in het psychiatrisch ziekenhuis verblijft ingevolge een rechterlijke uitspraak wordt tevens overleg gepleegd met de officier van justitie in wiens arrondissement het psychiatrisch ziekenhuis is gelegen.

2. Aan de toekenning van dit verlof kunnen voorwaarden worden verbonden het gedrag van de patiënt betreffende. De voorwaarden mogen de godsdienstige en staatkundige vrijheid van de patiënt niet beperken.

3. Tot de voorwaarden, bedoeld in het tweede lid, kan de opdracht behoren dat de patiënt zich stelt onder toezicht van een daarbij aangewezen instelling of natuurlijke persoon, die hem bij de naleving van de andere voorschriften hulp en steun verleent.

4. Onze Minister stelt een lijst samen van instellingen, die aangewezen kunnen worden voor het uitoefenen van toezicht, als in het derde lid bedoeld.

Artikel 28. De geneesheer-directeur trekt het in artikel 27 bedoelde verlof in wanneer blijkt, dat de patiënt wederom gevaarlijk is voor zichzelf, voor anderen of voor de algemene veiligheid van personen of goederen. Het verlof kan door de geneesheer-directeur worden ingetrokken wanneer de patiënt de gestelde voorwaarden niet nakomt of op verzoek van de patiënt. De geneesheer-directeur pleegt overleg met de ingevolge artikel 27, derde lid, aangewezen toezichthoudende instelling of persoon.

Artikel 29. 1. Beslissingen, als bedoeld in deze paragraaf, en de gronden waarop deze beslissingen zijn genomen, worden aangetekend in de patiënten-administratie.

2. Van de ontvangen afschriften van rechterlijke beschikkingen wordt eveneens aantekening in de patiënten-administratie gehouden en de af-

schriften worden daarbij bewaard gedurende tenminste vijf jaren na de dagtekening van de beschikking en ten hoogste tot na verloop van vijf jaren na de beëindiging van het verblijf van de patiënt in het psychiatrisch ziekenhuis.

Artikel 30. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur, vast te stellen op de voordracht van Onze Minister in overeenstemming met Onze Minister van Justitie, kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot het in deze paragraaf bepaalde.

Artikel 31. De artikelen 25 tot en met 29 zijn niet van toepassing op de patiënten, bedoeld in artikel 2, voor zover daarvoor elders afwijkende regels bij of krachtens de wet zijn gesteld.

§ 2. *Bijzondere voorschriften met betrekking tot patiënten waarop hoofdstuk II, onderscheidenlijk artikel 2 van toepassing is*

Artikel 32. 1. De opneming in een psychiatrisch ziekenhuis van iemand, ten aanzien van wie een voorlopige machtiging is verleend of een beschikking als bedoeld in artikel 20 is opgenomen, geschiedt onder overlegging van een afschrift van de beschikking van de rechter of van de burgemeester.

2. De opneming van iemand, ten aanzien van wie de rechter, oordelende in strafzaken, met toepassing van artikel 37, tweede lid, van het Wetboek van Strafrecht, de opneming in een psychiatrisch ziekenhuis heeft gelast, geschiedt onder overlegging van een uittreksel uit de uitspraak, voor zover die betrekking heeft op de opneming.

3. De opneming in een psychiatrisch ziekenhuis van iemand, ten aanzien van wie de rechter, oordelende in strafzaken, met toepassing van artikel 37, derde lid, van het Wetboek van Strafrecht heeft bevolen dat hij ter beschikking van de regering zal worden gesteld, geschiedt onder overlegging van een uittreksel uit de uitspraak, voor zover die betrekking heeft op de terbeschikkingstelling.

4. De opneming van iemand in een psychiatrisch ziekenhuis op grond van het bij en krachtens de Beginselenwet Gevangeniswezen bepaalde, geschiedt onder overlegging van een afschrift van de ingevolge de wettelijke regeling daarvoor benodigde beschikking.

5. De opneming in een psychiatrisch ziekenhuis van een minderjarige op grond van artikel 19 juncto 5 en artikel 20 van de Beginselenwet voor de Kinderbescherming geschiedt onder overlegging van een afschrift van of uittreksel uit de beslissing daarvoor benodigd ingevolge het bepaalde bij en krachtens die artikelen.

6. De opneming in een psychiatrisch ziekenhuis voor onderzoek of observatie op grond van enige daartoe de mogelijkheid openende wettelijke bepaling, geschiedt onder overlegging van een afschrift van de beslissing, daarvoor benodigd ingevolge die bepaling.

7. Zo nodig kan opneming plaatshebben op toezegging van onverwijld nazending van een der in de vorige leden bedoelde stukken.

Artikel 33. Na verloop van de geldigheidsduur van de beslissing, op grond waarvan hij is opgenomen, wordt het verblijf van een patiënt die niet blijk geeft van de nodige bereidheid daartoe, slechts voortgezet na overlegging van

- een machtiging tot voortgezet verblijf;
- een rechterlijk bevel tot verlenging van de terbeschikking van de regering stelling op grond van artikel 37h van het Wetboek van Strafrecht;
- een rechterlijke beslissing tot verlenging van de plaatsing in een psychiatrisch ziekenhuis, als bedoeld in artikel 263, derde en vierde lid, Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek;
- overige besluiten die de plaatsing van de patiënt in het psychiatrisch ziekenhuis betreffen.

Artikel 34. 1. Bij overplaatsing naar een ander psychiatrisch ziekenhuis geschiedt de opneming daarin onder overlegging van een afschrift van de beslissing, op dat tijdstip van kracht voor het verblijf van de patiënt in een psychiatrisch ziekenhuis.

2. De geneesheer-directeur van het psychiatrisch ziekenhuis waarin de patiënt na overplaatsing is opgenomen, geeft daarvan kennis aan de burgemeester van de laatste woon- of verblijfplaats van de patiënt, aan de inspecteur en aan de officier van justitie, in wier ressort het ziekenhuis is gelegen. Artikel 11, derde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 35. 1. Indien de gevaarlijkheid van de patiënt voor zichzelf, voor anderen en voor de algemene veiligheid van personen en goederen zover is verminderd dat het verlenen van ontslag uit het psychiatrisch ziekenhuis onder daaraan te verbinden voorwaarden in overweging kan worden genomen, kan de geneesheer-directeur, voor zover dit in het belang van de patiënt gewenst is, hem voorwaardelijk ontslag verlenen.

2. Artikel 27, eerste lid, laatste twee volzinnen, tweede lid, laatste volzin, en derde en vierde lid is van overeenkomstige toepassing.

3. Met betrekking tot intrekking van het voorwaardelijk ontslag is artikel 28, eerste lid, van overeenkomstige toepassing. Tegen het besluit van de geneesheer-directeur tot intrekking van het voorwaardelijk ontslag staat beroep open overeenkomstig het bepaalde in artikel 26.

4. Wanneer na het verlenen van voorwaardelijk ontslag de termijn van de voor de opneming van deze patiënt geldende rechterlijke uitspraak verstrijkt, doet de geneesheer-directeur daarvan mededeling aan de rechter van de plaats waar het psychiatrisch ziekenhuis is gelegen, uiterlijk een week, doch niet eerder dan twee weken voor het verlopen van de termijn. De rechter verleent ambtshalve een machtiging tot voortgezet verblijf voor de termijn van een jaar. De griffier zendt zo spoedig mogelijk een afschrift van de beschikking aan de patiënt, aan de burgemeester van de laatste woon- of verblijfplaats van de patiënt, aan de geneesheer-directeur en de inspecteur en de officier van justitie in wier ressort het psychiatrisch ziekenhuis is gelegen. De artikelen 11, derde lid, en 17, derde tot en met zevende lid, zijn van overeenkomstige toepassing. Gedurende voorwaardelijk ontslag kan niet vaker dan eenmaal een machtiging tot voortgezet verblijf worden verleend.

5. Dit artikel is niet van toepassing op de patiënten, bedoeld in artikel 2, voor zover daarvoor elders afwijkende regels bij of krachtens de wet zijn gesteld.

Artikel 36. 1. Ontslag uit een psychiatrisch ziekenhuis wordt door de geneesheer-directeur verleend wanneer:

a. bij de ingevolge een beschikking van de burgemeester opgenomen persoon in het psychiatrisch ziekenhuis geen blijken van gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis zijner geestvermogens worden geconstateerd;

b. op een verzoek om een voorlopige machtiging voor een reeds ingevolge een beschikking van de burgemeester opgenomen persoon afwijzend wordt beschikt;

c. de toestand van een ingevolge een beschikking van de burgemeester, ingevolge een voorlopige machtiging, een machtiging tot voortgezet verblijf of een uitspraak van de strafrechter, als bedoeld in artikel 37, tweede lid, van het Wetboek van Strafrecht, niet gepaard aan een ter beschikking van de regering stelling op grond van het derde lid van dat artikel, in het psychiatrisch ziekenhuis verblijvende patiënt zover is verbeterd, dat hij niet langer gevaarlijk is voor zichzelf, voor anderen en voor de algemene veiligheid van personen en goederen;

d. na afloop van de geldigheidsduur van een voorlopige machtiging, een machtiging tot voortgezet verblijf, of een uitspraak van de strafrechter, als bedoeld in artikel 37, tweede lid, van het Wetboek van Strafrecht, niet gepaard aan een ter beschikking van de regering stelling op grond van het derde lid van dat artikel, geen machtiging tot voortgezet verblijf is verleend noch daarvoor tijdig een vordering is ingediend.

2. Indien bij een ingevolge een beschikking van de burgemeester in een ander ziekenhuis opgenomen persoon aldaar geen blijken van gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van diens geestvermogens worden geconstateerd, of wanneer diens toestand zover is verbeterd, dat hij niet langer gevaarlijk is voor zichzelf, voor anderen en voor de algemene veiligheid van personen en goederen, verleent de geneesheer-directeur hem ontslag uit het ziekenhuis.

3. Artikel 27, eerste lid, laatste twee volzinnen, is van overeenkomstige toepassing.

4. In gevallen, bedoeld in het eerste lid, sub b, c en d behoeft geen ontslag te worden verleend wanneer voortzetting van het verblijf in het psychiatrisch ziekenhuis gewenst is en gebleken is van de nodige bereidheid daartoe.

Artikel 37. 1. Ieder die ingevolge een beschikking van de burgemeester, ingevolge een voorlopige machtiging of een machtiging tot voortgezet verblijf, dan wel een uitspraak van de strafrechter, als bedoeld in artikel 37, tweede lid, van het Wetboek van Strafrecht, niet gepaard aan een ter beschikking van de regering stelling op grond van het derde lid van dat artikel, in een psychiatrisch ziekenhuis is opgenomen, kan aan de geneesheer-directeur zijn ontslag uit het psychiatrisch ziekenhuis verzoeken. Ieder der in artikel 11, derde lid, bedoelde personen en instellingen kan een overeenkomstig verzoek tot de geneesheer-directeur richten. De officier van justitie in wiens arrondissement het psychiatrisch ziekenhuis is gelegen is daartoe eveneens bevoegd.

2. De geneesheer-directeur beslist op het verzoek overeenkomstig het bepaalde in artikel 36.

3. Een afwijzende beslissing op het verzoek is met redenen omkleed en wordt schriftelijk aan de verzoeker meegedeeld.

4. Met betrekking tot een afwijzende beslissing op een verzoek, als bedoeld in de eerste en tweede volzin van het eerste lid, is artikel 26 van overeenkomstige toepassing.

5. Na een afwijzende beslissing op zijn eigen verzoek kan de officier van justitie bij de rechter een vordering instellen tot het bevelen van ontslag. Het zesde lid van artikel 26 is van overeenkomstige toepassing.

6. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing met betrekking tot een persoon die ingevolge een beschikking van de burgemeester in een ander ziekenhuis is opgenomen. De geneesheer-directeur beslist op het verzoek om ontslag overeenkomstig het bepaalde in artikel 36, tweede lid.

Artikel 38. Beslist de rechter op een tot hem gerichte vordering, als bedoeld in artikel 37, vierde lid, juncto artikel 26, vierde lid, of een vordering als bedoeld in artikel 37, vijfde lid, dat de patiënt uit het psychiatrisch ziekenhuis moet worden ontslagen, dan is artikel 27, eerste lid, laatste twee volzinnen, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 39. De artikelen 29 en 30 zijn van overeenkomstige toepassing.

§ 3. *Verstrekken van gegevens aan de inspecteurs en de officieren van justitie*

Artikel 40. 1. De geneesheer-directeur doet eens per maand aan de inspecteur en aan de officier van justitie in wier ressort het ziekenhuis is gelegen, opgave van de namen der patiënten,

– die zijn opgenomen, onder mededeling van de daarbij overgelegde bescheiden, als bedoeld in artikel 32;

– aan wie verlof of voorwaardelijk ontslag is verleend op grond van de artikelen 27 en 35, onder mededeling van de daaraan verbonden voorschriften onderscheidenlijk voorwaarden en van de intrekking van verlof of voorwaardelijk ontslag op grond van de artikelen 28, eerste lid, en 35, derde lid, juncto artikel 28, eerste lid;

- aan wie ontslag is verleend op grond van de artikelen 36, 37 en 38;
  - die gestorven zijn, onder mededeling van de doodsoorzaak.
2. Indien een patiënt waarop hoofdstuk II, onderscheidenlijk artikel 2 van toepassing is, afwezig is zonder dat hem verlof, voorwaardelijk ontslag of ontslag is verleend, wordt daarvan onverwijld mededeling gedaan aan de inspecteur en de officier van justitie. De officier van justitie verleent zo nodig medewerking in het belang van een zo spoedig mogelijk terugbrengen van de patiënt naar het psychiatrisch ziekenhuis. Van de terugkeer van een patiënt na ongeoorloofde afwezigheid wordt eveneens onverwijld mededeling gedaan aan de inspecteur en de officier van justitie.
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur, vast te stellen op de voordracht van Onze Minister in overeenstemming met Onze Minister van Justitie, worden nadere voorschriften gegeven ten aanzien van het in de voorgaande leden bepaalde.

HOOFDSTUK IV

De taak van de Geneeskundige inspectie voor de geestelijke volksgezondheid en van het Openbaar Ministerie

Artikel 41. 1. Onverminderd de hun ingevolge andere wettelijke bepalingen toegekende bevoegdheden hebben de hoofdinspecteur en de inspecteurs toezicht op onderzoek, behandeling en verpleging van alle personen, lijdende aan gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van de geestvermogens, met uitzondering van hen die, zonder van hun vrijheid te zijn beroofd, in hun eigen woning of in die hunner ouders of echtgenoten verblijven.

2. Bevindende dat een patiënt die niet in een psychiatrisch ziekenhuis is opgenomen gevaarlijk is voor zichzelf, voor anderen of voor de algemene veiligheid van personen of goederen, geven zij daarvan kennis aan de officier van justitie, die met toepassing van artikel 6, tweede lid, bij de rechter een vordering instelt tot het verlenen van een voorlopige machtiging.

3. Aan hen wordt op hun verzoek inzage verleend van de patiënten-administratie van psychiatrische ziekenhuizen en voorts – voor zover dit redelijkerwijs voor de uitoefening van hun taak nodig kan worden geacht – worden aan hen inlichtingen verstrekt en worden zij in de gelegenheid gesteld met een patiënt, al of niet op diens verzoek, te spreken.

Artikel 42. 1. Het openbaar ministerie verleent, zo nodig, zijn medewerking aan de tenuitvoerlegging van krachtens deze wet gegeven rechterlijke beschikkingen op vorderingen, ingesteld naar aanleiding van een daartoe ontvangen verzoek. Het openbaar ministerie is voorts belast met de tenuitvoerlegging van de rechterlijke beschikkingen op zonder daaraan voorafgaand verzoek ingestelde vorderingen.

2. Het openbaar ministerie kan voor de in het eerste lid bedoelde taak de nodige bijzondere of algemene last geven aan ambtenaren van rijks- of gemeentepolitie.

3. De officieren van justitie bezoeken op onbepaalde tijden, ten minste eenmaal in de drie maanden, de psychiatrische ziekenhuizen in hun arrondissement om zich ervan te verzekeren dat niemand daarin wederrechtelijk wordt geplaatst of verblijft. Zij besteden daarbij ook aandacht aan de richtige uitvoering van de artikelen 25–35. Het derde lid van artikel 41 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 43. 1. Een inspecteur of een officier van justitie, bevindende dat een patiënt in een psychiatrisch ziekenhuis verblijft terwijl niet is gebleken van de nodige bereidheid tot het verblijf in het psychiatrisch ziekenhuis en bij de patiënten-administratie geen afschrift aanwezig is of onverwijld toezending daarvan blijkt te zijn toegezegd van een van de in de artikelen 32 en

33 bedoelde bescheiden, voor deze patiënt op dat tijdstip van kracht, nodig de geneesheer-directeur uit hem mee te delen op grond van welke bescheiden deze patiënt in het psychiatrisch ziekenhuis is opgenomen.

2. De inspecteur geeft zo nodig de officier van justitie in wiens arrondissement het psychiatrisch ziekenhuis is gelegen, zo spoedig mogelijk kennis van de door de geneesheer-directeur verstrekte mededeling.

Artikel 44. 1. Indien naar het oordeel van de officier van justitie ten onrechte geen voorlopige machtiging of machtiging tot voortgezet verblijf is gevraagd, stelt hij een vordering in als bedoeld in artikel 6, dan wel artikel 14. De artikelen 3 tot en met 8, 11 en 12, tweede lid, zijn van overeenkomstige toepassing met dien verstande

– dat de mededeling van de geneesheer-directeur bedoeld in artikel 43, eerste lid, en een door deze af te geven verklaring, als bedoeld in artikel 13, tweede lid, in de plaats treden van de verklaring bedoeld in artikel 4, eerste lid,

– en dat met betrekking tot de vordering bedoeld in artikel 14, artikel 7, zesde lid, eerste volzin, niet en artikel 17 wel van overeenkomstige toepassing is.

2. Artikel 16, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 45. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur, vast te stellen op de voordracht van Onze Minister in overeenstemming met Onze Minister van Justitie, kunnen nadere voorschriften worden gegeven met betrekking tot de uitoefening van de taak van de inspecteurs.

HOOFDSTUK V

Strafbepalingen

Artikel 46. 1. Met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren wordt gestraft hij, die opzettelijk iemand wederrechtelijk van de vrijheid berooft of beroofd houdt door deze persoon, zonder dat gebleken is van de nodige bereidheid daartoe, in een psychiatrisch ziekenhuis te doen opnemen, op te nemen of diens verblijf aldaar te doen voortduren, terwijl hij weet of redelijkerwijs moest weten dat de daarvoor benodigde bescheiden, als bedoeld in de artikelen 32 en 33, niet zijn of zullen worden overgelegd of aanwezig zijn.

2. De in dit artikel strafbaar gestelde feiten worden als misdrijf aangemerkt.

Artikel 47. 1. Met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste zeshonderd gulden wordt gestraft hij, die

– beperkingen oplegt in strijd met artikel 25;

– voorwaarden aan verlop of voorwaardelijk ontslag verbindt in strijd met het bepaalde bij of krachtens artikel 27, tweede tot en met vierde lid en artikel 35, tweede lid, juncto artikel 27, tweede tot en met vierde lid;

– geen gevolg geeft aan de beschikking, bedoeld in artikel 26, zesde lid, en 35, derde lid, juncto artikel 26, zesde lid.

2. De in dit artikel strafbaar gestelde feiten worden als overtreding aangemerkt.

HOOFDSTUK VI

Slot- en overgangsbepalingen

Artikel 48. 1. Ten behoeve van de uitvoering van deze wet, onderhoudt het openbaar ministerie contact met een bij de arrondissementsparketten als psychiatrisch contactambtenaar benoemde psychiater.

2. Wij stellen bij algemene maatregel van bestuur, op de voordracht van Onze Minister van Justitie gedaan na overleg met Onze Minister, regels omtrent de wijze van benoeming en de bevoegdheid van de psychiatrisch contactambtenaar.

Artikel 49. De wet van 27 april 1884, Stb. 96, tot regeling van het Staatstoezicht op Krankzinnigen wordt ingetrokken, met dien verstande dat

- a. machtigingen, verleend op grond van artikel 17, 23 of 24 van die wet, en inbewaringstellingen, als bedoeld in artikel 35 i van die wet, waarvan de geldigheidsduur nog niet is verstreken tot het eind van die geldigheidsduur van kracht blijven;
- b. inbewaringstellingen, als bedoeld in artikel 35 h van die wet, naar aanleiding waarvan nog geen vordering als in artikel 35 i van die wet is ingesteld, van kracht blijven maar de artikelen 22 en 24 van deze wet daarop van toepassing zijn;
- c. de behandeling van vorderingen van officieren van justitie, ingesteld op grond van artikel 35 i van die wet, waarop nog niet is beslist, wordt voortgezet, maar de vorderingen worden geacht te zijn vorderingen tot het verlenen van voorlopige machtigingen, als bedoeld in artikel 24 van deze wet;
- d. de artikelen 33 en 34 van deze wet van overeenkomstige toepassing zijn op de machtigingen en inbewaringstellingen, die ingevolge het sub a en b gestelde van kracht blijven en op de daarbij behorende bescheiden;
- e. omtrent de patiënten, ten aanzien van wie machtigingen en inbewaringstellingen ingevolge het sub a en b gestelde van kracht blijven, aan de inspecteur en de officier van justitie de door Onze Minister te bepalen gegevens worden verstrekt binnen een daarbij door Onze Minister te stellen termijn;
- f. – de patiënt, die ingevolge artikel 32 van die wet het beheer over zijn goederen en over die van anderen, indien hem dat was opgedragen, heeft verloren, het beheer over zijn eigen goederen herkrijgt,
– de bevoegdheid van een provisionele bewindvoerder, benoemd met toepassing van artikel 33 van die wet, eindigt, nadat zes maanden zijn verlopen na de datum van inwerkingtreding van deze wet, of zoveel eerder als de patiënt uit het psychiatrisch ziekenhuis wordt ontslagen, te zijnen aanzien een beschikking, waarbij curatele is uitgesproken, onherroepelijk is geworden, dan wel als voor het einde van de genoemde termijn een verzoek tot onder curatele stelling is ingediend, met het onherroepelijk worden van de op dat verzoek gegeven beschikking.

ARTIKEL II

In *Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek* wordt de volgende wijziging aangebracht:

Aan artikel 260, vierde lid, wordt toegevoegd:

of krachtens de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen.

ARTIKEL III

In *artikel 73 van de Wet op de rechterlijke organisatie* wordt aan de eerste volzin van het eerste lid toegevoegd:

en van zaken als bedoeld in artikel 17, derde lid, van de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen.

ARTIKEL IV

Deze wet, die kan worden aangehaald als Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen, treedt in werking op een door Ons te bepalen tijdstip.

ARTIKEL V

Op het in artikel IV bedoelde tijdstip treedt de Twaalfde Titel van het Eerste Boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering in werking voor de zaken waarin ingevolge het bij of krachtens deze wet bepaalde het openbaar ministerie een vordering doet of beroep wordt ingesteld op het gerechtshof te Arnhem.

Lasten en bevelen, dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst, en dat alle ministeriële departementen, autoriteiten, colleges en ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Staatssecretaris van Volksgezondheid en Milieuhygiëne,

De Minister van Justitie,